

Iulie dă restartul sistemului fiscal: RO e-Factura, RO e-Transport și SAF-T – cât de pregătiți sunt contribuabilii să gestioneze aceste raportări

Noile raportări fiscale creează un nivel mult mai mare de transparență în relația dintre contribuabili și autoritățile fiscale. Este esențial ca eforturile depuse în prezent atât de mediul de afaceri, cât și de către administrația fiscală să își atingă obiectivele și, în anii în care urmează, să vedem timpi mai reduși de control fiscal, costuri mai reduse de conformare fiscală, simplificarea sau chiar eliminarea altor declarații fiscale, dar și o îmbunătățire a colectării și crearea unui mediu mai echitabil pentru agenții economici. Aceasta ar fi, pe scurt, concluzia specialiștilor EY în cadrul webinarului *Tot ce trebuie să știi despre „restartarea sistemului fiscal”: RO e-Factura și RO e-Transport*, organizat pe 1 iulie 2022, dată de la care RO e-Factura și RO e-Transport devin obligatorii pentru produsele cu grad de risc fiscal ridicat.

„În mod cert, toate aceste raportări vin cu multiple provocări asociate – începând de la înțelegerea cerințelor, costurile suplimentare de conformare, calibrarea soluțiilor ERP sau identificarea unor soluții potrivite pentru pregătirea datelor în formatele cerute, timpul și resursele limitate, termenele scurte de implementare. Este esențial ca agenții economici să înțeleagă importanța și impactul acestor raportări pe termen lung, atunci când își stabilesc strategia și planul de acțiune pentru adaptarea la noile cerințe ale ANAF. După un an de

pregătiri pentru raportarea SAF-T, alături de clienții noștri, vedem cât este de important ca, dincolo de alegerea unei soluții tehnice care să fie cât mai adaptată specificului activității și sistemelor ERP folosite, să fie înțelese cerințele de raportare, cum se corelează datele raportate și care sunt soluțiile inteligente la care se poate apela atunci când tehnologia își are limitările sale”, arată **Georgiana Iancu, Partener, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte.**

La Webinarul EY au participat reprezentanți ANAF și ai Direcției Generale Antifraudă. **Albert Fruth, Consilier Superior ANAF în cadrul Unității de Management al Informației,** a acoperit mai multe aspecte care țin de aplicabilitatea e-factura și a declarat: „Sistemul RO e-Factura a fost creat în vederea punerii la dispoziția operatorilor economici a unui serviciu electronic pentru emiterea și primirea facturilor, ce contribuie la susținerea unui mediu fiscal eficient și adaptat nevoilor de tranziție către o metodă de lucru bazată pe instrumente digitale, nu pe hârtii, răspunzând evoluțiilor tehnologice și cerințelor mediului de afaceri”.

„RO e-transport împreună cu celelalte proiecte de digitalizare ale ANAF contribuie la reducerea decalajului fiscal și la crearea unui mediu concurențial corect. Aceste instrumente pun la dispoziția ANAF un sistem proactiv de prevenire și identificare timpurie a fraudelor, constituind o premisă pentru creșterea conformării fiscale”, a transmis mediului de afaceri și domnul Teodor-Alexandru Georgescu, director general al Direcției Generale Antifraudă Fiscală.

De asemenea, în cadrul webinarului, specialiștii EY au dat vești bune mediului de afaceri: „Pe 30 iunie, a fost publicată Procedura de utilizare și funcționare a sistemului național privind monitorizarea transporturilor de bunuri cu risc fiscal ridicat, RO e-Transport și amânarea stabilirii de sancțiuni pentru RO e-transport, până la 1 octombrie 2022, măsură mult așteptată de agenții economici”, a punctat Georgiana Iancu, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte. De asemenea, vor fi

aduse clarificări suplimentare pentru aplicabilitatea R0 e-transport.

Cum percep companiile restartul sistemului fiscal – sondaj EY

În pragul termenului de raportare în sistemul R0 e-factura și a sistemului R0 e-Transport, companiile declarau, în proporție covârșitoare – 72%, că nu sunt pregătite pentru „o implementare atât de rapidă”, mai ales luând în calcul faptul că, între 30% și, respectiv, 45% dintre facturile emise, respectiv primite, sunt pe hârtie, dar și alte proiecte derulate în paralel – cum este SAF-T, care le solicită la maximum resursele. Acestea sunt concluziile unui studiu EY România, derulat zilele acestea, care și-a propus să vadă cât de pregătite se simt companiile să pună în practică noul pachet de „digitalizare” a raportărilor fiscale. Marii contribuabili spun, majoritar – 60%, că, deși au început pregătirile pentru raportarea SAF-T, nu cred că vor fi pregătite să raporteze în termen și apreciază că „o extindere a perioadei de grație este imperios necesară”.

Realitatea cu care se confruntă agenții economici, acum relevată de studiul EY, este că aceștia emit și comunică către clienți, în proporție de 30%, facturile pe hârtie/prin curier sau poștă și le primesc de la furnizori tot tradițional, pe hârtie, prin curier sau poștă, într-o și mai mare proporție, de 45%. Astfel, deși toate companiile care au participat la sondajul EY România au spus că folosesc sisteme informatice financiar-contabile, prelucrarea informațiilor este foarte dificilă. Marii contribuabili – principalii respondenți ai studiului EY România, se mai lovesc de o barieră – preluarea datelor aferente facturilor primite de la furnizori în sistemul financiar-contabil se realizează, pentru 95% dintre ei, în mod semi-automat sau manual.

De asemenea, un alt aspect interesant revelat de studiul EY România este acela că doar o treime dintre marii contribuabili respondenți au declarat că au înțeles în proporție de cel

puțin 70% cerințele raportării în sistemul R0 e-factura.

Întrebate fiind care sunt principalele costuri suplimentare pe care estimează că le vor avea pentru a se adapta la raportarea e-Factura, companiile au răspuns că acestea vor veni în principal din implementarea unei soluții tehnice, care să permită generarea facturii electronice, comunicarea prin SPV și procesarea ulterioară a mesajelor generate din SPV în legătură cu e-Factura – 75% dintre respondenți.

„Este interesant că, la această întrebare, companiile iau în considerare și un potențial impact al neconformării în sistemul R0 e-Factura asupra fluxurilor de numerar, în cazul în care partenerii comerciali condiționează plata facturilor de raportarea prin SPV a e-Facturii. Aici bineînțeles, nu se poate exclude un astfel de impact, de aici importanța clarificărilor din partea autorităților fiscale asupra aplicabilității acestei raportări prin R0 e-factura pentru produsele cu grad ridicat de risc. Raportarea prin SPV a facturilor pentru produsele cu risc nu se poate substitui facturii originale care susține deducerea TVA la beneficiar, cel puțin nu până la obținerea unei derogări de la regulile de facturare consacrate prin Directiva de TVA”, arată Georgiana Iancu, Liderul Departamentului de Taxe Indirecte.

Costuri vor mai fi, anticipează agenții economici, și din asigurarea unei piste de audit (arhivare, reconciliere, trasabilitate) între factura tradițională și e-Factura, dar și din resursele umane suplimentare ce vor trebui asigurate, cum arată 13% dintre respondenți.

Aproape 50% dintre marii contribuabili cred că un interval rezonabil pentru a se putea conforma și a factura electronic prin intermediul platformei puse la dispoziție de ANAF ar fi între 6 luni și un an.

De remarcat este faptul că toți agenții economici întrebați au răspuns, în proporție de 90%, că știu că autoritățile fiscale

intenționează ca programul e-Factura să devină aplicabil cu caracter generalizat, ceea ce nu poate decât să confere premisele unei și mai bune mobilizări pentru trecerea către facturarea electronică obligatorie, mai arată Georgiana Iancu.

Informații esențiale pentru Ro e-transport nu pot fi extrase automat

*„În ceea ce privește cel de-al doilea proiect de raportare digitală R0 e-Transport, companiile care au răspuns demersului EY România au dat de înțeles că nu sunt tocmai pregătite de implementare – 53% dintre ele declarând că nu au făcut, încă, o analiză pentru a vedea cât din datele raportabile în R0 e-Transport care pot fi extrase automat sunt disponibile în sistemele ERP. Doar 8% dintre respondenții studiului nostru au spus că au executat această analiză și au constatat că au date disponibile în proporție de 70-90%, ceea ce în mod evident că va duce la dificultăți în întocmirea raportării în R0 e-Transport, dar și în costuri și timp suplimentari de obținere și procesare a informațiilor”, explică **Georgiana Constantin, Senior Manager în cadrul departamentului de Taxe Indirecte.***

„Dintre informațiile necesare, care nu sunt disponibile în sistemele financiar contabile, respondenții pun pe primul loc detalii despre transport (transportator și mijlocul de transport) și detaliile despre documentele de transport – 27%. Alte informații importante care nu se regăsesc în sistemele companiilor sunt cele despre locul de descărcare – 15%, detalii despre locul de încărcare –14% sau chiar detalii despre bunurile transportate (cantitate, valoare, cod tarifar) – 11%. Aici trebuie punctat și că în funcție de operațiunea supusă raportării, mai pot apărea și informații specifice care sunt obligatorii, cum ar fi punctul de trecere a frontierei sau biroul vamal unde se declară importul sau exportul bunurilor”, mai arată Georgiana Constantin, Senior Manager.

Dintre cele mai mari provocări cu care se confruntă companiile implicate în raportarea R0 e-Transport, studiul EY România a

identificat derularea în paralel cu SAF-T și e-Factura, timpul prea scurt de implementare în plin sezon, volumul datelor raportate și acuratețea lor, la care se adaugă timpul scurt de pregătire, resursele numeroase de care ar avea nevoie, pentru a se putea conforma cerințelor legale.

De asemenea, Georgiana Iancu mai punctează și că, în anumite situații, devine, practic, imposibilă sau foarte dificilă obținerea codul UIT. Un exemplu foarte frecvent este cel al operațiunilor care implică retur sau refuz al mărfii (total sau parțial), care implică rute alternative de transport, sau chiar operațiuni care trebuie efectuate în afara programului de lucru și pentru care declararea datelor sau accesul prin SPV nu pot fi realizate în timp real. Lipsa accesului sau internet sau chiar dificultatea de a asigura o comunicare în timp real cu conducătorii vehiculelor de transport sunt de asemenea provocări bine știute în rândul celor impactați de această raportare.

41% dintre respondenți afirmă chiar că nu identifică potențialul de a asigura o astfel de raportare, având în vedere complexitatea fluxurilor logistice și complexitatea detaliilor care trebuie raportate. O astfel de raportare nu reflectă realitățile din practică cu care se confruntă operatorii implicați în comercializarea de bunuri și nu este adaptată pentru a adresa complexitatea și multitudinea scenariilor din activitatea logistică.

Raportarea SAF-T. Cum finalul lunii iulie 2022 reprezintă termenul până la care toate companiile mari contribuabili, încadrate în această categorie la 31 decembrie 2021, trebuie să depună Declarația D-406, EY România a dorit să afle și cât de bine merge implementarea acestui proiect. Doar 4% dintre companii declară că au reușit deja, în timp ce 24% dintre respondenți declară că sunt în curs și speră să reușească să respecte acest termen. Majoritatea marilor contribuabili vechi spun că sunt în curs, dar nu vor fi pregătiți să raporteze în termen. *„Apreciem că o extindere a perioadei de grație este*

imperios necesară", susțin aceștia.

În ceea ce privește companiile care s-au regăsit pe listele de mari contribuabili după 31 decembrie 2021 și ar trebui să depună declarația până la finele lunii ianuarie 2023 – 10% spun că sunt în curs, dar nu cred că vor fi pregătite să raporteze la termenul din ianuarie, în vreme ce 40% spun că nu au început încă, dar cred că vor fi pregătite să raporteze până la finalul lunii ianuarie 2023. 25% dintre respondenți spun că sunt în curs și vor fi pregătite să raporteze chiar de la finalul lunii august 2022.